

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 40.

Tiende Session.

15de Møde.

Fredagen den 22de Octbr.

(Fortsat.)

Sage (fortsat): Jeg har tilladt mig at nævne Spørgsmaal, som ikke have fundet deres Afgjorelse, men som vente deres Afgjorelse, naar et saadant Organ kommer istand; men der er dernæst et andet Spørgsmaal, og det er den hele Conflict mellem Menigheden og Geistligheden. Jeg antager, at det netop er et saadant Raads Kald at dømme Præsterne og Menigheden imellem, saa at der, naar Menigheden klager over, at Præsten ikke opfylder sit Kald i kristelig Henseende, er et Sted, hvor Klagen kan prøves, og hvor der efter en offentlig Forhandling kan tages en Beslutning med Hensyn til denne Klage, forsaavidt den angaaer almindelige Spørgsmaal, vedrørende Læren. Jeg seer ogsaa i et saadant Organ Begyndelsen til at samle de spredte Kræfter i Kirken. Man maa begynde fra oven, ligesom vi i politisk Henseende begyndte fra oven. At man maa gaae den Vej, ligger i vor hele Udvikling igjennem Absolutismen; paa den Maade kan man bane Veien til Menighedsraad, der ikke ret ville trives i den Skikkelse, hvortil man har søgt at indføre dem. Jeg troer, at et saadant Organ vil kunne samle de spredte Kræfter, der interessere sig for de kirkelige Anliggender, og at de Forhandlinger og Beslutninger, der deri foregaae, ville kunne tjene til i det Hele at vække det kirkelige Liv. Jeg veed vel, at ingen Form, ingen Organisme kan skabe et kristeligt Sindelag; det kan ingen Form directe hjælpe til, men in-

directe have vi dog mange Steder seet, at Livet lidt efter lidt udvikler sig ved gode funde Former (Tscherning: Skin!) Ja, saa siger det ærede Medlem. — Er det da og et Skin, at Selvstændighedsfølelse er udviklet, efter at Grundloven er givet? Var der ikke ligesaa godt i Menneskets Indre en Selsølelse overfor de Overordnede, forinden Grundloven blev givet; og er det ikke saa, at denne Form har bidraget til, at denne Selvstændighedsfølelse lidt efter lidt har udviklet sig og udvikler sig hos hver Mand, saaledes at Grundloven virker ogsaa i den aandelige Verden, men maaskee dette ogsaa er et Skin? (Tscherning: det er Virkelighed; det er ingen Troesfag). Selvstændighedsfølelse er en aandelig Magt (Tscherning: Ja, Selvstændighed; men kirkelig Selvstændighed, religiøs Selvstændighed). Politisk Selvstændighed er en politisk Troesfag. Jeg seer ogsaa i den kirkelige Forsatnings Ordning Begyndelsen til en Institution, som jeg betragter som særdeles vigtig, og det er en kirkelig Nævningeret. Nu kan Menigheden saare vanskeligt og under Former, hvor den ingen Indflydelse har i nogen Henseende, blive fri for den bitterlig flette Præst. En kirkelig Nævningeret vil efter min Mening være overordentlig vigtig under hvilken som helst Kirkeforsatning, skjøndt jeg tilfulde erkjender, at den ikke har været følt stærkt under Forholdene i de sidste Aar, da der er gjort overordentlig meget i denne Retning; men det skyldes den enkelte Person, og med en velende Cultusminister kan Forholdet forandre sig. Jeg skal med Hensyn til selve Udkastet blot tillade mig et Par Bemærkninger. Det vil sees, at der er gjort i § 3 og 4 en Forskjel paa de reente kirkelige og andre Kirken vedrørende An-